

10 Νοεμβρίου 2020

Ο καθηγητής και μητροπολίτης Αμφιλόχιος Ράντοβιτς

Ορθοδοξία / Μορφές

Αλέξιος Παναγόπουλος (Academician Prof. DDDr. Pdoc. Dr.Habil. Alexios Panagopoulos)

Σήμερα, με τον όσιο ενταφιασμό του καθηγητή μου επί διδακτορία και Μητροπολίτη Μαυροβουνίου, στον Ναό της Αναστάσεως στην Πογκόριτσα, ξεκινώ να γράφω αυτό, εις μνήμη του. Ήταν και είναι από τους σημαντικότερους εμπνευστές μου διά ζώσης. Πάντα θα μου έλεγε στις κατά τόπους επισκέψεις μου, μαζί του, ότι όλα εδώ, είναι ελληνικά.

Εκοιμήθη σε ηλικία 82 ετών την 30^η Οκτωβρίου 2020 και στην 1^η Νοεμβρίου ενταφιάσθηκε. Υπήρξε πνευματικό ανάστημα του οσίου και ομολογητού π. Ιουστίνου Πόποβιτς. Ο κατά κόσμον Ρίστο Ράντοβιτς γεννήθηκε στο Μπάρε Ραντοβιτς του δήμου Κόλασιν, περιοχή μονής Μόρατσα, στις 7 Ιανουαρίου 1938. Τελείωσε την Ιερατική Σχολή του Αγίου Σάββα Βελιγραδίου το 1958 στην Μονή Ρακόβιτσα (όπου έχει ενταφιαστεί ο πατριάρχης Παύλος) και ολοκλήρωσε τις σπουδές του στη Θεολογική Σχολή του Βελιγραδίου ως πτυχιούχος το 1962. Σπούδασε και κλασική Φιλολογία. Συνέχισε μεταπτυχιακές σπουδές σε Βέρνη και Ρώμη, όπου ήταν συμφοιτητής με τον νυν Οικουμενικό Πατριάρχη κ. Βαρθολομαίο. Κήρεται μοναχός στην Αθήνα το 1967 και στον ναό του Αγίου Γερασίμου στην Κεφαλλονιά χειροτονείται ιεροδιάκονος στο Αργοστόλι, το έτος 1968, από τον Μητροπολίτη Προκόπιο, για τον οποίο πάντα θα μας μιλούσε με σεβασμό και θα προσπαθούσε όποτε μπορούσε να πηγαίνει να του κάνει Τρισάγιο στο μνήμα του.

Για πολλά έτη μετά την χειροτονία του διακονεί ως εφημέριος και ιεροκήρυκας στην Ιερά Μητρόπολη Μεσογαίας, κυρίως στα Σπάτα και το Κορωπί. Αριστεύει και στις διδακτορικές του σπουδές ως Διδάκτωρ Πανεπιστημίου Αθηνών, 15 Ιουνίου 1973. Με θέμα διατριβής “Το μυστήριο της Αγίας Τριάδος κατά τον άγιον Γρηγόριον Παλαμάν”, το οποίο βιβλίο εξέδωσε το Ίδρυμα Πατερικών Μελετών Μονής Βλατάδων και θυμάμαι εγώ του έφερα ένα κουτί 100 αντίτυπα από την Βλατάδων στο Βελιγράδι στο γραφείο του όπου τότε ήταν για δεύτερη φορά Πρόεδρος της Θεολογικής Σχολής και μου είπε «έλα εσύ πρώτος θα πάρεις που τα έφερες».

Μετά την Αθήνα θα πάει στο Άγιο Όρος για ένα περίπου έτος, για να εφαρμόσει την θεωρία σε πράξη, όπως μου έλεγε, και να αποκτήσει πνευματικές νουθεσίες από τους εκεί ασκητές και κελλιώτες. Όμως η φήμη του άρχισε να απλώνεται και λαμβάνει πρόσκληση να διδάξει ως καθηγητής στο Ορθόδοξο Θεολογικό Ινστιτούτο του Αγίου Σεργίου, στο Παρίσι, από το 1974 έως το 1976.

Μαθαίνει πολύ καλά γαλλικά τα οποία αργότερα με την Ιταλική και τα τελευταία έτη με την Ισπανική του γίνονται απαραίτητα στις ιεραποστολικές του εξορμήσεις και στα διεθνή συνέδρια και συσκέψεις. Κατόπιν θα τον ζητήσει το Βελιγράδι ως εκλεγμένο αν.καθηγητή στη Θεολογική Σχολή στην έδρα της Κατηχητικής και Χριστιανικής Παιδαγωγικής, αναλαμβάνει παράλληλα την διδασκαλία της Παλαιάς Διαθήκης, με το μάθημα Εισαγωγή στην Θεολογία.

Η διδακτική του εμπειρία και η γνώση του δημιούργησαν αρκετά συγγραφικά πονήματα, ένα εξ' αυτών ήταν «δεν υπάρχει καλύτερη πίστη από την χριστιανική» σε συνεργασία με τον καλόν και πολυμορφωμένο Επίσκοπο Δανιήλ για πολλά έτη βοηθό του Πατριάρχη Γερμανού, το οποίο βιβλίο μετέφρασα στα ελληνικά και κυκλοφόρησε από τις εκδόσεις Διψώ στην Πάτρα.

Για πολλά έτη δίδαξε ως καθηγητής και της Θεολογικής Σχολής του Αγίου Βασιλείου του Όστρογκ του Κρατικού Πανεπιστημίου του Ανατολικού Σαράγιεβο. Εκεί μου πρότεινε ως σύμβουλος μου καθηγητής να υποβάλω την πολυετή διδακτορική μου διατριβή με θέμα: οι εσχατολογικές διαστάσεις της παιδαγωγίας

κατά τον Άγιο Ιω. Χρυσόστομο» μέσα από την ελληνική και σλαβική βιβλιογραφία. Από 16 Ιουνίου 1985 ως καθηγητής και αρχιμανδρίτης εκλέγεται επίσκοπος Μπανάτου με έδρα το Βραστς, του Πατριαρχείου Σερβίας. Την χειροτονία έκανε ο Πατριάρχης Σερβίας Γερμανός (εξ εγγάμων), συμπαραστατούμενος από τον Μητροπολίτη πρώην Κεφαλληνίας Προκόπιο και τους Επισκόπους Ζίτσης Στέφανο, Σουμαδίας Σάββα και Δαλματίας Νικόλαο.

Τον επισκέφθηκα αρκετές φορές στο μεγαλόπρεπο κτίριο της Μητρόπολης όπου μαζί με άλλους συμφοιτητές είχαμε γευθεί την ευγενική του φιλοξενία. Στις 30 Δεκεμβρίου 1990 εξελέγη για την γενέτειρα πατρίδα του ως Μητροπολίτης Μαυροβουνίου, αφού λίγο πριν είχε κοιμηθεί ο γηραιός Μητροπολίτης Δανιήλ. Όλα τα πνευματικά του τέκνα μαζί και ο γράφων έκτοτε θα πηγαίναμε τακτικότερα στις εκεί γιορτές για τον ακούσουμε και να συνορτάσουμε με ένα μοναδικό χριστιανικό τρόπο που θύμιζε τους πρώτους αιώνες του Χριστιανισμού και τις «Αγάπες». Ανακαίνισε, ανοικοδόμησε, επάνδρωσε πολλές εκκλησίες και ιερές μονές. Μας έλεγε βρήκα 10 ιερείς και έφτασα να έχω σχεδόν 300.

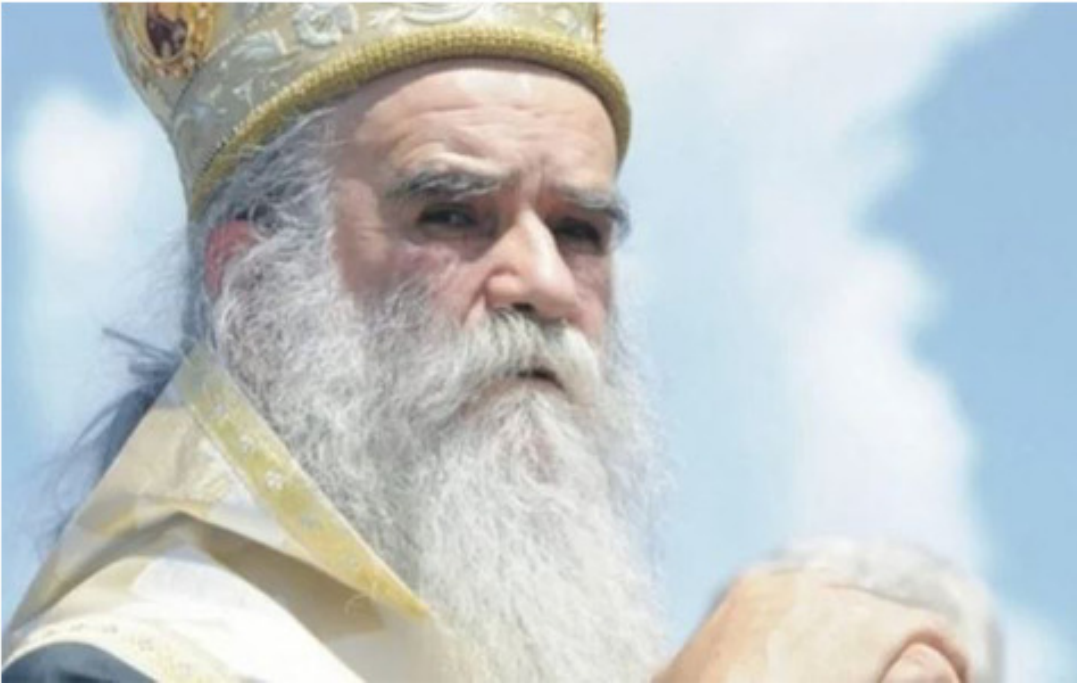

Πλήθος πνευματικών του τέκνων και νέων ανθρώπων αποφάσισαν να εισέλθουν στην ιερωσύνη και στον μοναχισμό. Βρήκε ελάχιστες μονές και έφτασε να έχει

περίπου 40. Η ακαδημαϊκή του κατάρτιση δεν περιορίστηκε, αντίθετα αυξήθηκε με την ίδρυση φορέα εκδοτικής δραστηριότητας με το όνομα, όχι Σβέτα-γκόρα, που κάποιοι παρανόησαν ως το Άγιον Όρος, αλλά, ως «Σβετιγκόρα» = ως πηγή ύδατος, με μεταφορική έννοια, από ένα όραμα που είχε δει, όπως μας έλεγε, ως η έλαφος επιποθεί, επί τας πηγάς των υδάτων.

Ίδρυσε και ραδιοφωνικό σταθμό στο οποίο ο γράφων έχει μιλήσει αρκετές φορές. Για πρώτη φορά στην ιστορία του Μαυροβουνίου το 1993 επισκέπτονται τη Μητρόπολή του ο συμφοιτητής του από την Ρώμη νυν Οικουμενικός Πατριάρχης και ο Πατριάρχης Ρωσίας. Από το καλοκαίρι του 2007 έως και τον Ιανουάριο του 2010 ο Αρχιεπίσκοπος Τσέτινιε, Μητροπολίτης Μαυροβουνίου και Παραθαλασσίας Αμφιλόχιος Ράντοβιτς ορίζεται ως τοποτηρητής του χηρεύοντος Πατριαρχικού Θρόνου της Σερβίας, μετά την οσιακή εκδημία του Πατριάρχη Παύλου. Με τον Πατριάρχη Παύλο ήταν αρκετά και πνευματικά συνδεδεμένος (το έβλεπα κοντά του το βίωνα, μου το έλεγε), καθώς τότε το πνευματικό του τέκνο ο ιερομόναχος Μεθόδιος (κατόπιν βοηθός επίσκοπος Μαυροβουνίου) από τη μονή του Τσέτινιε, είχε αναλάβει την προσωπική φροντίδα του Πατριάρχη Παύλου, τόσο στο Πατριαρχείο Σερβίας όσο και στο στρατιωτικό Νοσοκομείο Βελιγραδίου.

Θυμάμε τις πολλές ώρες συνομιλίας μας για θεολογικά, παιδαγωγικά και νομοκανονικά θέματα που τον απασχολούσαν και θα ζητούσε την γνώμη μου, ως πνευματικό του τέκνο και ως καθηγητή. Ενώ τελευταία ενώπιον όλων θα με ονόμαζε ο καθηγητής και «θείος μας», όταν θα ήμουν στο Τσέτινιε έδινε εντολή να φιλοξενηθώ στα δώματα πάνω από το γραφείο του ή δίπλα του, όπου θα φιλοξενούσε μόνο επισκόπους ή καθηγητές συνεργάτες του.

Ο μακαριστός Αρχιεπίσκοπος Τσέτινιε, Μητροπολίτης Μαυροβουνίου και Παραθαλασσίας και Έξαρχος Θρόνου του Πεκίου (τίτλος μέχρι την κοίμησή του), μας αφήνει κληρονομιά ογκώδες συγγραφικό έργο, όπως μας είπε ο π. Ράντομιρ. Στο όνομά του δεν βρέθηκαν καθόλου οικονομικά στοιχεία. Ακόμα και την τελευταία μηνιάτικη σύνταξή του ως καθηγητής την έδωσε σε μοναχό πνευματικό του τέκνο, για έκδοση βιβλίου. Οι μονογραφίες του αγγίζουν τις 40 περίπου, αφού η επανέκδοσή τους στα «Άπαντα» είχε αρχίσει πριν από την κοίμησή του. Πλήθος τα έργα του που αφορούν μελέτες Πατερικών Έργων, Κατηχήσεις, Γεροντικά, Ομιλίες αγίου Γρηγορίου Παλαμά, έργα Ιερού Χρυσοστόμου, Δευτεροκανονικά βιβλία Π.Δ., κ.ά., καθώς και αρκετά ποιητικά έργα, που ήταν ως μέλος συνδέσμου λογοτεχνών και συγγραφέων.

Η Σερβική Ορθόδοξη Εκκλησία είχε έναν αναντικατάστατο καθηγητή και Ιεράρχη, που μπορούσε επαξίως να σταθεί σε όλα τα ακροατήρια, από το πιο απλό έως και το πιο επιστημονικό και σύνθετο σε διεθνές επίπεδο. Πριν από πέντε έτη περίπου η Σλαβική Ακαδημία Επιστημών τον αναγόρευσε τακτικό μέλος της, η ίδια Ακαδημία ομοίως και τον γράφοντα πριν από δύο έτη, έτσι είχαμε ακόμα περισσότερα κοινά ζητήματα συνομιλιών.

Η σύνεσή του, η προσήνεια του, η ειρηνική διάθεσή του, η καλοσύνη του, η ευγένειά του, θα κέρδιζε και τον πιο δύσκολο συνομιλητή του. Οι πνευματικοί του δεσμοί, οι καλές φιλίες με Έλληνες Ιερωμένους, δίχως εξαίρεση, επίσης με το Άγιο Όρος και με άλλες Ιερές Μονές ακόμα και στα Δωδεκάνησα και στην Πάτμο όπου γνώρισε τον πνευματικό του π. Αμφιλόχιο Μακρή και έτσι έλαβε αυτό το όνομά του, τον βοήθησαν να τραγουδά και να ψάλλει για την Ελλάδα ως πατρίδα του.

Στις γιορτές πάντα θα ζητούσε να τραγουδήσουμε «τα δώδεκα ευζωνάκια», και άλλα σχετικά, είχε μια αγάπη για την Αγία Σοφία, και πολύ τον έθλιψε που την έκαναν τζαμί.

Στην τελευταία Θεία Λειτουργία που τέλεσε (προτιμούσε κυρίως να διαβάζει τις μυστικές ευχές στα ελληνικά) μάλιστα στην μονή Τσέτινιε, τότε, ήμουν εκεί, μου ζήτησε ως συνήθως να ψάλω στα ελληνικά, Χερουβικό, Άξιον Εστί, Κοινωνικό, Αγνή Παρθένε, κ.ά. Ενώ κατόπιν στον καφέ στην Μητρόπολη ζήτησε να του τραγουδήσουμε «τα δώδεκα ευζωνάκια» μαζί μου ήταν και ο π. Αναστάσιος Τσικρισάκης από την Ρόδο, ο οποίος είχε έλθει μαζί μου να του ευλογήσει ο Μητροπολίτης τις Σπουδές του, στον οποίο άφησε μια παρακαταθήκη, να διδάσκει στην Ιερατική Σχολή Τσέτινιε, αυτό το ιερό τραγούδι, όπως έλεγε.

Μετά από αρκετές ημέρες ταλαιπωρίας στο νοσοκομείο της Ποτγκόριτσα της πρωτεύουσας αναπαύθηκε την 30^η Οκτωβρίου 2020, συνεπεία επιπλοκών της νόσου προσβληθείς από τον κορωνοϊό. Την 1^η Νοεμβρίου ενταφιάσθηκε σύμφωνα με την επιθυμία που είχε, στον Ναό της Αναστάσεως του Κυρίου στην Ποτγκόριτσα. Αυτό που ακούστηκε και διαχύθηκε αυθόρμητα στον λαό και τον κλήρο ήταν κάτι σαν σύνθημα παρηγορίας αλλά και αληθινού βιώματος: «χάσαμε τον θεολόγο και ποιμένα μας, αλλά αποκτήσαμε θαυμαστό Άγιο στους ουραμούς να πρεσβεύει για μας».

<https://bit.ly/2Ie6CeU>